

Justering av gudstjenesteliturgien i Grimstad menighet

Grimstad menighetsråd sitt framlegg til menighetsmøtet etter gudstjenesten i Grimstad kirke 5. sept 2021.

Her følger brev fra Agder og Telemark bispedømmeråd med spørsmål menigheten skal gi svar på. Menighetens gudstjenesteutvalg har først behandlet saken, og menighetsrådet har etter dette gitt sine svar og anbefalinger. Menighetsmøtet skal også gi sin uttalelse, som skal følge saken videre.

Hovedtrekkene er at menighetsrådet kun ønsker små justeringer i den liturgien vi bruker i dag. I tillegg vil vi ha den forrige liturgien, «1977-liturgien» som et alternativ ved enkelte anledninger.

Om dette blir stående, betyr det at vi må søke biskopen om å få bruke denne foreslåtte liturgiordningen, altså det vi bruker i dag.

Les gjerne saken! Mer informasjon om de ulike liturgiene som kan velges, finner du på <https://kirken.no/nb-NO/kristen-tro/gudstjeneste/liturgi/>

Og kom gjerne og si din mening på menighetsmøtet 5. september!

Fra Agder og Telemark bispedømmeråd:

Skjema til bruk ved «justering av ordning for hovedgudstjenesten» for menigheter i Agder og Telemark bispedømme

Bestemmelser for fastsetting av Lokal grunnordning finnes i Alminnelige bestemmelser for Ordning for hovedgudstjenesten punkt C (51-67).

Alle menigheter har en godkjent Lokal grunnordning fra før. Kirkemøtet vedtok på Kirkemøtet 2019 en justering av ordning for hovedgudstjenesten. Justeringen går i hovedsak ut på at gudstjenesteledd der menigheten er aktivt deltakende (ledd som leses eller synges i fellesskap) har færre alternativer, og man tilstreber i større grad å ha en felles praksis på akkurat disse punktene. Gudstjenesteordningen er fortsatt preget av fleksibilitet, involvering og åpen for kontekstuell tilnærming (stedegengjøring).

Menighetsrådene er av biskopen i Agder og Telemark bedt om å gjennomgå sin Lokale grunnordning, for å tilpasse denne den justerte ordningen som Kirkemøtet vedtok i 2019. De menighetene som er innenfor ordningen vedtatt på Kirkemøtet, skal oversende biskopen sin lokale grunnordning til orientering tjenestevei via prosten.

De menighetene som ønsker å avvike fra ordningen vedtatt på Kirkemøtet, skal søke biskopen særskilt om dette. Vær oppmerksom på at ledd som tidligere er vedtatt lokalt og godkjent av biskopen, må søkes om på nytt, om det ikke lenger står som alternativ i den nye Ordning for hovedgudstjenesten. Det som må følge innsendingen er:

- Justert ordning for hovedgudstjeneste(r)
- Menighetsrådets vedtak
- Uttalelser fra menighetsmøte
- Uttalelser fra eventuelt mindretall i menighetsrådet og eventuelt fra soknepresten.
- Hvis søknad: bakgrunn for søknaden og begrunnelse.

Ordinær frist for innsending/søknad tjenestevei via prost til Agder og Telemark biskop er: 15. oktober 2020. Menigheter som har ønsket utsettelse har frist for innsending/søknad 15. oktober 2021.

Hovedgudstjenesten er sentrert rundt fire hovedpunkter: I. Samling, II. Ordet, III. Nattverd, IV. Sendelse. Det må tas stilling til om man skal utarbeide ulike typer hovedgudstjenester, for eksempel familiegudstjeneste. Noen elementer skal være med i alle hovedgudstjenester (se §59).

I en Lokal grunnordning skal det framgå hva som er fast, og hva som er variabelt (§60).
Bruk av evt. ulike typer hovedgudstjenester skal gjenspeiles i menighetens årsplan.

Lokal grunnordning behøver ikke, men kan inneholde vedtak om praktiske forhold (§67):

- Bruken av kirkerommet før, under og etter gudstjenesten
- Bruk av medliturger
- Eventuell bruk av liturgiske klær for ikke-vigslede medliturger
- Bruk av prosesjoner, prosesjonskors og prosesjonslys
- Retningslinjer for privat fotografering og lyd- og bildeopptak under gudstjenesten
- Andre fast rutiner ut fra lokalt særpreg og lokale behov

Gudstjenesteutvalget foreslår ingen endringer her.

Menighetsrådet må særskilt ta stilling til følgende (skriv gjerne rett inn i dokumentet):

1. Liturgisk musikk (Kyrie – Gloria – Sanctus – Agnus Dei)

Normalt brukes allmenn serie 1 2 3

Menigheten benytter serien for fastetiden Ja Nei

Menigheten benytter serien for festtiden Ja Nei

Menighetsrådet ønsker å bruke den liturgiske musikken vi bruker i dag. Se nedenfor. I tillegg ønsker menighetsrådet at 1977-liturgien med den allmenne serien kan brukes ved enkelte anledninger.

BØNNEROP KYRIE denne meodi eller fra gammel grønn liturgi

stilla
FÖRSÄNGARE Ky - ri - e e - lei - son. ALLA Ky - ri - e e - lei - son.
Her - re, du hör mig. Her - re, du hör mig.

Ky Her ri e. Her re.

FÖRSÄNGARE Chris - te e - lei - son. ALLA Chris - te e - lei - son.
Kris te, du ser mig. Kris te, du ser mig.

Chris te, Chris te, Kris te, te.

FÖRSÄNGARE Ky - ri - e e - lei - son. ALLA liv. Ky - ri - e e - lei - son.
Her - re, du ger mig liv. Her - re, du ger mig liv.

Ky Her ri e. Her re ge, e - lei - son. liv! liv!

7 LOVSANG GLORIA-denne melodien eller fra gammel grønn liturgi. Utelates i fastetiden.

Tore W Aas

L: Æ - re væ - re Gud i det høy - e - ste, M: og
fred på jor - den blant men - nes - ker som Gud har gle - de
i. Vi lo - ver deg, vi pri - ser deg, vi
til - ber deg, vi opp - høy - er deg. A - - - men.

Sanctus;

M Hel - lig, hel - lig, hel - lig er Her-ren
Se - ba - ot, all jor - den er full av hans
her - lig - het. Ho - si - an - na i det

høy - e - ste. Vel - sig - net væ - re han som
kom - mer i Her - rens navn. Ho - si -
an - na i det høy - e - ste.

Agnus Dei:

M: Du Guds Lam, som bæ - rer ver - dens syn - der, mis -
kun - ne deg o - ver oss. Du Guds Lam, som bæ - rer ver - dens
syn - der, mis - kun - ne deg o - ver oss. Du Guds
Lam, som bæ - rer ver - dens syn - der, gi oss din fred.

2. Bruk av prosesjoner (Inngang. Evangelieprosesjon. Utgang)

Fortsette som i dag. Inngangsprosesjon ved dåp, egnede familiegudstjenester, - og ved spesielle anledninger. Utgangsprosesjon brukes ved konfirmasjon, og ved spesielle anledninger som f eks visitasgudstjeneste.

3. Informasjon (1 Forberedelse) eller kunngjøringer (16) Hvordan gjør vi det?

Fortsette praksisen vi har i dag, med info om gudstjenesten som punkt 1, og andre kunngjøringer senere i gudstjenesten, pkt 16.

4. Samlingsbønn. Ta stilling til hvilken samlingsbønn som normalt benyttes.

Fortsette som i dag. Hovedsakelig brukes alternativ 1 ved familiegudstjenester,

ML | Gud, vi er kommet inn i ditt hellige hus for å ta imot det du vil gi oss.

Lukk nå opp våre hjerter, så vi kan fornyes i troen på deg.

og alternativ 2 ved de ordinære gudstjenestene

ML | Hellige Gud, vi er samlet for ditt ansikt for å møte din kjærighet og sannhet.

Send oss din Ånd og gjør oss åpne for det du vil gi oss. La ditt ord slå rot i våre hjerter, så Kristus lever i oss, og vi blir ett i deg og tjener deg i alle ting.

Alternativ 3 og 4 kan også være alternativer til bruk ved noen gudstjenester. 3:

ML | Gode Gud, du som gir liv til alt som lever, vi priser deg for jordens skjønnhet, og for alt som lar oss kjenne at du er god. Her for ditt ansikt ber vi: Gi oss lyttende ører, taknemlige hjerter og tjenende hender, så vi kan høre ditt ord, lovprise deg for din godhet, og i ord og gjerning vitne om dine storverk.

Alternativ 4

ML | Herre, jeg er kommet inn i dette ditt hellige hus

for å ta imot hva du Gud Fader, min skaper,

du Herre Jesus, min frelser,

du Hellige Ånd, min trøster i liv og død, vil gi meg.

Lukk nå opp mitt hjerte ved din hellige Ånd, så jeg kan sørge over mine synder, leve i troen på din nåde og sammen med hele ditt folk fornyes hver dag i et sant og hellig liv.

5. Syndsbekjennelse. Ta stilling til plassering (som ledd 5 eller ledd 17) og alternativ.

Som ledd 5 i gudstjenesten.

Ved familiegudstjenester bruker vi som nå:

Gud, du kjenner og elsker oss alle.

Vi har gjort deg imot.

Vi har glemt deg

og det du vil vi skal gjøre.

Vi har tenkt mer på oss selv

enn på andre.

Tilgi oss, for Jesu skyld.

Amen

I forslaget fra kirkemøtet er denne egentlig endret til:

Gud, du kjenner og elsker oss alle.

Du vil at vi skal ta vare på hverandre og på jorden.

Vi vet at vi svikter og gjør deg imot. Tilgi oss og hjelp oss,
for Jesu skyld.

Ved ordinære gudstjenester er det fortsatt litt åpent. Det ble drøftet setningen vi i dag har fra alternativ a: «Skap i meg et rent hjerte»

Gud, vær meg nådig!

Jeg har syndet mot deg og sviktet min neste

– med tanker og ord, med det jeg har gjort, og med det jeg har forsømt.

Tilgi meg min synd for Jesu Kristi skyld. Skap i meg et rent hjerte,
og gi meg kraft til nytt liv ved din hellige Ånd.

Menighetsrådet vurderer å bytte denne syndsbejennelsen med alternativ d:

Hellige Gud, vår skaper, se i nåde til oss.

Vi har syndet mot deg og brutt dine bud.

Tilgi oss for Jesu Kristi skyld.

Sett oss fri til å tjene deg,

verne om skaperverket og møte vår neste med kjærlighet.

6. Dagens bønn. Ta stilling til om dagens bønn normalt brukes.

Dagens bønn bør brukes ved gudstjenester der presten mener den er godt egnet til dagens tema.

7. Dåp. Ta stilling til bruk av medliturger, dåpslys, fadervår.

Ordningen bør fortsette som i dag, med dåpsvert/medliturg, dåpslys, - og Fader Vår dersom det ikke er nattverd. Gaven/bildet fra menigheten bør gis ved avslutningen av dåpshandlingen.

8. Halleluja-omkved. Ta stilling til hvilket halleluja-omkved som normalt benyttes.

Vi fortsetter med nr 977,4. Tre ganger før, og en gang etter evangelielesningen.

9. Trosbejennelsen. Ta stilling til om den nikenske trosbejennelse skal erstatte den apostoliske på enkelte dager, og om trosbejennelsen normalt leses eller synges.

Som i dag. Trosbejennelsen leses. Og den nikenske trosbejennelsen brukes på høytidsdager.

10. Forbønn/menighetssvar. Ta stilling til hvilken forbønnsmodell som normalt benyttes, og hvilket menighetssvar man normalt bruker (eks litanier).

Normalt brukes forbønn 2,

Allmechtige, evige Gud, vi takker deg og priser ditt hellige navn,
for du er god og din barmhjertighet tar aldri slutt.

Vi ber for den verdensvide kirke.
Gi enhet mellom alle troende.
La evangeliet ha fremgang i alle land.
Se i nåde til det folk som du ga
dine løfter i den gamle pakt.
Styrk forkynnere og misjonærer
og alle som strider troens gode strid.
(Aktuelle bønneemner kan nevnes)
Hold oss fast i din sannhet.
Det ber vi deg om, Gud.

M: Menighetssvar

Vi ber for menigheten vår.
Styrk oss gjennom ditt Ord og dine sakramenter.
Gi oss mot og vilje til å tjene deg i ord og handling.
Hold din vernende hånd over barn og unge
og kall oss alle til et liv i tro og tjeneste.
(Aktuelle bønneemner kan nevnes)
Forny oss i din nåde.
Det ber vi deg om, Gud.

M: Menighetssvar

Vi ber for mennesker som har det vondt,
for syke og ensomme,
for hjemløse,
for flyktninger og krigsofre,
for alle som lider urett og er undertrykt,
og for dem som nylig er kommet til landet vårt.
(Aktuelle bønneemner kan nevnes)
Hjelp oss å verne om menneskets verd
fra livets begynnelse til livets slutt,
det ber vi deg om Gud.

M: Menighetssvar

Vi ber for vår verden:
Bevar alle jordens folk fra flom og tørke
og velsign oss med godt og tjenlig vær.
Styrk vår vilje (utgår: Gi oss vilje)
til å ta vare på jorden du har gitt.
Gi fred og frihet for folk og nasjoner
og rettferdighet i samfunn, arbeidsliv og skole.
Velsign våre fellesskap (utgår: velsignelse over arbeidet vårt)

og gi oss evne og vilje til å dele på en rettferdig måte.
(Aktuelle bønneemner kan nevnes)
Gi oss din fred.
Det ber vi deg om, Gud.
M: Menighetssvar

litaniet brukes i fastetiden, NoS 980,1

Forbønn 4 brukes ved familiegudstjenester:

Vår Far i himmelen,
Takk for at du skapte oss og jorden vi bor på.
Takk for at du kjenner og elsker oss alle.
Hjelp oss til å ta vare på hverandre
og på alt du har skapt.
Gud vi ber.

M: Menighetssvar

Kjære Jesus:
Du kom til jorden og ble menneske som oss.
Du fant venner du kunne glede deg sammen med og gråte hos.
Takk for evnen vår til vennskap.
La alle mennesker finne noen de kan stole på.
Du har vist oss at alle mennesker er like viktige og) verdifulle.
Vær hos alle som lider.
Lær oss å kjempe mot undertrykkelse og urett.
Gud, vi ber.

M: Menighetssvar

Gode hellige Ånd:
Du har kalt oss til å være din kirke.
Kom til oss med dine gaver
så vi kan være lys og salt i verden.
Vis oss veien vi skal gå
og gi oss vilje og kraft til å gå den.
Gud, vi ber.

Enkelte ganger brukes bønnevandring.

Menighetssvar som i dag: Herre hør vår bønn

11. Menighetens takkoffer. Ta stilling til plassering og tilrettelegging. Ta stilling til om menigheten skal delta på siste setning i bønn etter takkoffer/forberedelse til måltidet.

Takkofferet skjer normalt etter forbønnen. Via Vipps, og mulighet til å legge kontanter i bøsser ved utgangen. Noen ganger kan ofringen være ved utgangen, eller det kan sendes rundt offerposer. Menigheten deltar ikke ved siste setning i bønn for takkofferet.

12. Dekking av bordet. Ta evt. stilling til frembæring og dekking av bordet.
Som i dag. Bordet er dekket fra gudstjenestens start.

13. Nattverdbønn. Ta stilling til hvilken nattverdbønn som normalt benyttes.
Vi fortsetter med nattverdbønn som brukes mest i dag. Fra forslaget (A):

Innledende lovprisning

L messer eller fremsier kirkeårets prefasjon:

I sannhet verdig og rett er det...

Hellig Sanctus

L: Vi priser deg, hellige Gud, himmelens og jordens Skaper, du som har elsket verden og gitt din Sønn, Jesus Kristus, for at han skulle frelse oss fra synd og død og vinne deg et hellig folk.

Vi ber deg: Send din Ånd over disse gaver, så vi kan ta imot Jesus Kristus i brødet og vinen.

Innstiftelsesordene VERBA

L: Vår Herre Jesus Kristus, i den natt da han ble forrådt, tok han et brød, takket, brøt det, gav disiplene og sa: Ta imot og spis! Dette er min kropp som gis for dere. Gjør dette til minne om meg. Likeså tok han begeret etter måltidet, takket, ga dem og sa: Drikk alle av det. Dette beger er den nye pakt i mitt blod som utøses for dere så syndene blir tilgitt. Gjør dette så ofte som dere drikker det, til minne om meg.

Her kan følge:

Troens mysterium

L: Stort er troens mysterium.

A Kristus døde. Kristus stod opp. Kristus skal komme igjen.

Ham være ære for kjærligheten som er sterkere enn døden.

L/ML: Nådige Gud, vi feirer dette måltidet med glede og takk for din Sønnns fullbrakte offer, i troen på hans seierrike oppstandelse og himmelfart og i forventning om hans gjenkomst i herlighet. Vi ber deg: Fyll oss med din Ånd og kjærlighet, så vi kan gjenkjenne Kristus i den som sulter og tørster. Lær oss å elske hverandre som han har elsket oss, og la oss en gang samles hos deg i ditt fullendte rike.

(Det som står i kursiv bruker vi ikke i dag)

Menighetsrådet ønsker i tilføye setningen «Ham være ære for kjærligheten som er sterkere enn døden.» som menighetslesning.

14. Fadervår. Ta stilling til hvilken oversettelse som benyttes. Normalt leses eller synges.

Vi bruker den nye oversettelsen av Herrens bønn, og ønsker at vi skal veksle mellom å synge eller lese denne ved ordinære gudstjenester.

15. Fredshilsen. Ta stilling til om menigheten hilser hverandre med håndtrykk etter Fredshilsen.

Ikke håndtrykk etter fredshilsen.

16. Utdeling. Ta stilling til utdelingsform, type brød, vin og hvilke utdelingsord som benyttes.

Som nå, med utdelingsordene: Dette er Jesu legeme og Dette er Jesu blod.

17. Etter utdeling. Ta stilling om liturg ber hele tilsigelsen, eller Alle leser høyt nest siste setning.

Liturg ber hele tilsigelsen.

18. Måltidets avslutning. Ta stilling til om liturg leser takkebønnen alene, eller Alle leser høyt siste setning der det åpner for dette.

Liturg leser takkebønnen alene.

Sendelse

Som i dag, der normalordningen etter hvert har blitt slik at salmen før velsignelsen flyttes til postludiet/utgang:

24 VELSIGNELSEN Menigheten står under velsignelsen.

Hilsen SALUTATIO

L sier: Ta imot Herrens velsignelse.

Eller synger:

L: Herren være med dere.

M: **Og med deg være Herren.**

L: Herren velsigne deg og bevare deg.

Herren la sitt ansikt lyse over deg og være deg nådig.

Herren løfte sitt åsyn på deg og gi deg fred. ✠

L Herren velsigne deg og be-va-re deg. Herren

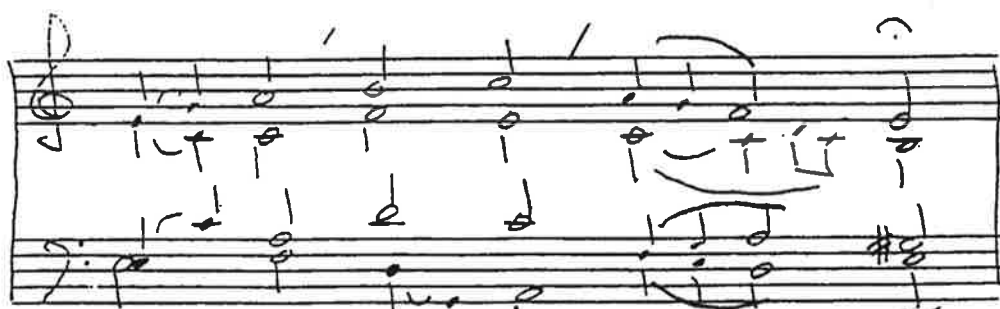

la sitt ansikt lyse over deg og væ-re deg nå - dig.

Herren løfte sitt åsyn på deg og gi deg fred. ✠

M: Amen. Amen. Amen.

A - - MEN. A - - MEN, A - - - - MEN,

3 x 3 BØNNESLAG

25 UTSENDELSE

L/ML: Gå i fred. Eller Gå i fred. Tjen Herren med glede.
- eller et annet utsendelsesord som passer til dagens særpreg..

26 SALME/POSTLUDIUM /RESESJON

Dersom det er resesjon kan menigheten følge etter..

Menighetsrådet ønsker at det spilles et postludium etter utgangssalmen ved flere av gudstjenestene, men ikke som en fast ordning.

Videre er det ønske om et kort musikkstykke (2 min?) mellom preken og trosbekjennelsen ved passende gudstjenester.

I tillegg vil altså som nevnt menighetsrådet at det søkes om å få bruke «1977-liturgien» ved enkelte anledninger.